

Categorie	Voor het ambt of betrekking	Tijdens het ambt of betrekking	Na het ambt of betrekking
Rijk			
Bewindspersonen	<ul style="list-style-type: none"> • AIVD-naslag • Belastingcontrole • Justitiële Documentatie • Self-assessment risicoanalyse • Neerleggen van alle nevenfuncties • Financiële of zakelijke belangen op afstand plaatsen, dan wel een passende regeling treffen 	Gedragscode bewindspersonen en aanpalende moties <ul style="list-style-type: none"> • Geen nevenfuncties toegestaan • Alleen nieuwe financiële of zakelijke belangen bij hoge uitzondering, dan melding bij Tweede Kamer • Uitsluiting van besluitvorming over belangen van naasten • Openbare agenda 	<ul style="list-style-type: none"> • Lobbyverbod verbreed • Verbod op gebruik vertrouwelijke informatie in nieuwe functie • Geheimhoudingsplicht staats- en ambtsgeheimen Wetsvoorstel regels gewezen bewindspersonen (consultatie afgerond) <ul style="list-style-type: none"> • Draaideurverbod • Advies vervolgfunctie voor periode van twee jaar • Lobbyverbod
Tweede- en Eerste Kamerleden	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele screening door partij 	Gedragscode van de Tweede Kamer, Gedragscode Integriteit Eerste Kamer	
Rijksambtenaren	<ul style="list-style-type: none"> • VOG • Justitiële antecedenten (functieafhankelijk) • AIVD-screening (indien noodzakelijk) • AIVD veiligheidsonderzoek, zgn. A-onderzoek (voor vertrouwensfuncties, waaronder TMG-functies, politiek assistenten) 	Ambtenarenwet 2017 <ul style="list-style-type: none"> • Meldplicht nevenwerkzaamheden voor zover deze in verband staan met functievervulling • Meldplicht financiële belangen voor zover deze in verband staan met functievervulling • Geheimhoudingsplicht Gedragscode Integriteit Rijk <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt voor een goed functionerende integriteitsinfrastructuur • Helpt het integriteitsbewustzijn te bevorderen • Creëert cultuur waarin over integriteit wordt gesproken • Benadrukt belang van sociale veiligheid en het voorkomen van ongewenste omgangsvormen 	Gedragscode Integriteit Rijk <ul style="list-style-type: none"> • In gesprek met de nieuwe leidinggevende • Geheimhoudingsplicht

Categorie	Voor het ambt of betrekking	Tijdens het ambt of betrekking	Na het ambt of betrekking
Provincie Commissarissen van de Koning	<ul style="list-style-type: none"> • AIVD-naslag • Belastingcontrole • Justitiële Documentatie 	Provinciewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit) <ul style="list-style-type: none"> • Onverenigbare betrekkingen • Verboden handelingen • Beperking in nevenfuncties en meldplicht aan PS • Openbaarmaking nevenfuncties en –inkomsten • Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK) <ul style="list-style-type: none"> • Verbod privégebruik overheidsmiddelen • Verantwoording over declaraties • Beperking van het aannemen van geschenken 	Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK) <ul style="list-style-type: none"> • Draaideurverbod 1 jaar
Gedeputeerden	<ul style="list-style-type: none"> • VOG • Mogelijkheid tot risicoanalyse integriteit 	Provinciewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit) <ul style="list-style-type: none"> • Onverenigbare betrekkingen • Verboden handelingen • Beperking in nevenfuncties en meldplicht aan PS • Openbaarmaking nevenfuncties en –inkomsten • Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang Eventueel aanvullend uit provinciale gedragscode (model (BZK) <ul style="list-style-type: none"> • Verbod privégebruik overheidsmiddelen • Verantwoording over declaraties • Beperking van het aannemen van geschenken 	Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK) <ul style="list-style-type: none"> • Draaideurverbod 1 jaar

Provinciale Staten	<ul style="list-style-type: none">• Eventuele screening door partij	Provinciewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit) <ul style="list-style-type: none">• Onverenigbare betrekkingen• Verboden handelingen• Openbaarmaking nevenfuncties• Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang Aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK) <ul style="list-style-type: none">• Verbod privégebruik overheidsmiddelen• Verantwoording over declaraties• Beperking van het aannemen van geschenken	
---------------------------	---	---	--

Categorie	Voor het ambt of betrekking	Tijdens het ambt of betrekking	Na het ambt of betrekking
Gemeente			
Burgemeesters	<ul style="list-style-type: none"> • AIVD-naslag • Belastingcontrole • Justitiële Documentatie 	<p>Gemeentewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onverenigbare betrekkingen • Verboden handelingen • Beperking in nevenfuncties en meldplicht aan de gemeenteraad • Openbaarmaking nevenfuncties en -inkomsten • Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang <p>Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbod privégebruik overheidsmiddelen • Verantwoording over declaraties • Beperking van het aannemen van geschenken 	<p>Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Draaideurverbod 1 jaar
Wethouders	<ul style="list-style-type: none"> • VOG • Mogelijkheid tot risicoanalyse 	<p>Gemeentewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onverenigbare betrekkingen • Verboden handelingen • Beperking in nevenfuncties en meldplicht aan de gemeenteraad • Openbaarmaking nevenfuncties en -inkomsten • Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang <p>Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbod privégebruik overheidsmiddelen • Verantwoording over declaraties 	<p>Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Draaideurverbod 1 jaar

		<ul style="list-style-type: none"> • Beperking van het aannemen van geschenken 	
Gemeenteraadsleden	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele screening door partij 	<p>Gemeentewet (eventueel nadere uitwerking in gedragscode integriteit)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onverenigbare betrekkingen • Verboden handelingen • Openbaarmaking nevenfuncties • Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang <p>Eventueel aanvullend uit gedragscode integriteit (model BZK)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbod privégebruik overheidsmiddelen • Verantwoording over declaraties • Beperking van het aannemen van geschenken 	

Voor het ambt of de functie

Bewindspersonen

- **Screening:** Voordat een nieuwe minister of staatssecretaris kan beginnen aan het ambt wordt deze uitvoerig nageslagen om duidelijkheid te krijgen over eventuele risico's voor de integriteit of betrouwbaarheid van de kandidaat. Hiervoor worden de AIVD¹, Belastingdienst en de Justitiële informatiedienst² ingezet.
- **Self-assessment:** Voor kandidaat-bewindspersonen geldt dat zij zich door middel van een self-assessment voorbereiden op het gesprek met de formateur, voorafgaande aan hun benoeming. Deze toets brengt integriteitsrisico's in kaart, bijvoorbeeld door vragen te stellen over uitingen op sociale media, het persoonlijk netwerk, financiële en zakelijke belangen en eventuele klachten of procedures inzake integriteit. Het self-assessment is tevens de basis voor verdere beheersmaatregelen, zoals het op afstand plaatsen van financiële en zakelijke belangen, en het neerleggen van nevenfuncties.
- **Nevenfuncties en financiële/zakelijke belangen:** Bewindspersonen worden geacht voorafgaand aan de vervulling van hun ambt eventuele nevenfuncties neer te leggen. De formateur stuurt de Tweede Kamer een brief met de neergelegde nevenfuncties en belangen van de nieuwe bewindspersonen. Financiële en zakelijke belangen worden ofwel volledig op afstand geplaatst, of de kandidaat-bewindspersoon treft een andere oplossing die acceptabel is voor de formateur. Dit is ook vastgelegd in de Gedragscode Integriteit Bewindspersonen.

Kamerleden

- **Screening:** eventuele screening van parlementariërs is aan de politieke partijen namens wie zij op de kandidatenlijst staan. De partijen hebben de mogelijkheid om een VOG te vragen en in gesprek met kandidaten integriteitsrisico's te bespreken, maar dit is niet verplicht.

Decentraal bestuur

- **Screening (kroonbenoemde bestuurders):** Van alle sollicitanten naar een kroonbenoemd ambt worden de justitiële antecedenten³ opgevraagd via de Justitiële Informatiedienst. Die bevoegdheid ligt bij de cvdK waar het een burgemeestersbenoeming betreft, terwijl die de minister van BZK deze gegevens opvraagt voor sollicitanten naar het ambt van cvdK. Van sollicitanten naar het voorzitterschap van een waterschap wordt een VOG gevraagd. Tegen het einde van een benoemingsprocedure doen de AIVD⁴ en de Belastingdienst⁵ naslag naar de aanbevolen kandidaten voor het ambt van burgemeester, cvdK of dijkgraaf. Hierbij wordt nagegaan of de beoogde bestuurder (dus één persoon) voorkomt in de bestanden van de AIVD of Belastingdienst.
- **VOG (niet-kroonbenoemde bestuurders)⁶:** Sinds 1 januari 2023 is de VOG verplicht geworden voor bestuurders van decentrale overheden die niet door de Kroon worden benoemd.
- **VOG/Screening (volksvertegenwoordigers):** eventuele screening van volksvertegenwoordigers is aan de politieke partijen namens wie zij op de kandidatenlijst staan. De partijen hebben de mogelijkheid om een VOG te vragen en in gesprek met kandidaten integriteitsrisico's te bespreken, maar dit is niet verplicht.
- **Mogelijkheid tot risicoanalyse (niet-kroonbenoemde bestuurders):** Uit onderzoek van I&O research blijkt dat het gros van de decentrale overheden voorafgaand aan de benoeming kandidaat-bestuurders aan een risicoanalyse integriteit onderwerpen, zij het op verschillende wijzen⁷. Op dit moment kan ter uitvoering van de risicoanalyse integriteit gebruikt worden gemaakt van de door het Ministerie van BZK ontwikkelde Handreiking basisscan integriteit.⁸
- **Ondersteunende middelen:** BZK heeft daarnaast meerdere instrumenten ontwikkeld die het gesprek faciliteren voor decentrale politieke ambtsdragers en politieke partijen, zoals de basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders, netwerkscans en handreikingen over integriteitstoetsing. Ook politieke partijen en beroeps- en belangenverenigingen leveren een bijdrage aan het voeren van "het goede gesprek", al dan niet met financiële ondersteuning van BZK.

¹ Artikel 2 onder a, Regeling naslag Wiv 2017

² Artikel 30 lid 1 onder a, [Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens](#)

³ Artikel 30 lid 1 onder b en c, [Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens](#)

⁴ Artikel 2 onder c en e, Regeling naslag Wiv 2017

⁵ Artikel 61 lid 8 Gemeentewet, artikel 61 lid 8 Provinciewet en artikel 46 lid 6 Waterschapswet

⁶ Artikel 36a Gemeentewet, artikel 35b Provinciewet en artikel 41 Waterschapswet.

⁷ I&O Research i.s.m. DSP-Groep (in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), *Inventarisatie risicoanalyse integriteit bij kandidaat-wethouders*, Amsterdam 2023.

⁸ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handreiking basisscan integriteit*, Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2019 (online raadpleegbaar).

Rijksoverheid

- VOG: Alle rijksambtenaren zijn verplicht om een VOG te kunnen overleggen op het moment dat zij in dienst treden.
- Aanvullende maatregelen: Afhankelijk van de (dan toekomstige) functie wordt nader onderzoek gedaan naar een kandidaat. Dit kan gaan om onderzoek naar justitiële gegevens of, voor aangewezen vertrouwensfuncties, een veiligheidsonderzoek (zng. A-screening). Vertrouwensfuncties worden aangewezen door departementen aan de hand van de Leidraad aanwijzing vertrouwensfuncties van de AIVD. Functies binnen de Topmanagementgroep (TMG) en de politieke assistenten van bewindslieden zijn sowieso aangemerkt als vertrouwensfuncties.

Tijdens het ambt of de functie

De maatregelen die gelden voor bewindspersonen tijdens en na het ambt staan opgenomen in de Gedragscode integriteit bewindspersonen.

Bewindspersonen

- Nevenfuncties en financiële/zakelijke belangen: Het verbod op nevenfuncties is geldig zolang de bewindspersoon in functie is. Tijdens de ambtsperiode creëert een bewindspersoon geen relevante of financiële of zakelijke belangen. Indien een bewindspersoon tijdens de ambtsperiode door omstandigheden relevante zakelijke of financiële belangen verwerft, kiest deze hiervoor een geaccepteerde oplossing en maakt hiervan melding aan de Tweede Kamer.
- Uitsluiting van besluitvorming over belangen van naasten: Een bewindspersoon neemt niet deel aan de besluitvorming over zaken die zijn of haar partner, kinderen, andere familie, zakenrelaties, belangen of vroegere functies raken, voor zover deelneming in strijd zou kunnen komen met een goede ambtsuitoefening.
- Openbare agenda: Een bewindspersoon biedt inzicht in diens agenda-afspraken door publicatie van die agenda op rijksoverheid.nl. De bewindspersoon weegt de belangen bij de publicatie van de gesprekspartner af tegen het algemeen belang en biedt desgevraagd openheid van zaken over welke contacten met derden de bewindspersoon met betrekking tot bepaalde dossiers heeft gehad. Een bewindspersoon is zich bewust van diens privécontacten en waar deze contacten mogelijk een integriteitsrisico met zich meebrengen.

Kamerleden

- Zowel de Tweede als de Eerste Kamer hebben een eigen gedragscode met betrekking tot integriteit.

Decentraal bestuur

- Onverenigbare betrekkingen⁹: voor alle decentrale politieke ambtsdragers zijn er incompatibiliteiten opgenomen in de organieke wetgeving. Dit zijn publieke betrekkingen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van het politieke ambt. Voor alle politieke ambtsdragers geldt dat wanneer een dergelijke onverenigbare betrekking wordt vervuld, daarmee de uitoefening van het politieke ambt niet kan worden voortgezet.
- Verboden handelingen¹⁰: bestuurders en volksvertegenwoordigers mogen in geschillen, waar de overheid waarvoor deze bestuurder is, een partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar de desbetreffende overheid bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Hiervoor kan ontheffing worden verleend.
- Beperking van nevenfuncties, meldplicht aan volksvertegenwoordiging en openbaarmaking¹¹: voor zowel volksvertegenwoordigers als bestuurders is het mogelijk om nevenfuncties te vervullen. Volksvertegenwoordigers maken openbaar welke nevenfuncties zij vervullen. Voor bestuurders geldt dat voornemens tot het aanvaarden van nieuwe nevenfuncties worden gemeld aan de volksvertegenwoordiging. Ook vermelden zij welke inkomsten zij hieruit genieten. Overigens hebben decentrale overheden de vrijheid om hier zelf regels over op te stellen. Gemeentelijke en provinciale organisaties publiceren de actuele nevenfuncties van hun bestuurders op hun websites.
- Beperking van het aannemen van geschenken: in de gedragscode is uitgangspunt dat geschenken, faciliteiten en diensten niet worden geaccepteerd als hiermee de onafhankelijke positie van de bestuurder kan worden beïnvloed. Is daarvan geen sprake dan kunnen om

⁹ Artikel 13, 36b en 69 Gemeentewet, artikel 13, 35c en 67 Provinciewet en artikel 31, 45 en 47 Waterschapswet.

¹⁰ Artikel 15, 41c en 68 Gemeentewet, artikel 15, 40c en 68 Provinciewet en artikel 33, 45 en 47 Waterschapswet.

¹¹ Artikel 12, 41b en 66 Gemeentewet, artikel 11, 40b en 66 Provinciewet en artikel 44k en 48 Waterschapswet.

praktische redenen incidentele kleine geschenken (met een geschatte waarde van €50,- of minder) door de bestuurder worden aanvaard. Duurdere geschenken worden in elk geval niet aanvaard. Zij worden teruggestuurd of worden eigendom van de overheidsorganisatie die zorgt voor een goede bestemming van het geschenk. In een openbaar register wordt opgenomen welke geschenken van meer dan € 50 de overheid heeft aanvaard en welke bestemming daaraan is gegeven.

- Verbod op deelname stemming en beraadslaging bij persoonlijk belang¹²: In een tweetal gevallen neemt volksvertegenwoordiger niet deel aan beraadslaging en stemming. In de eerste plaats wanneer het een aangelegenheid betreft die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat, dan wel waarbij het raadslid als vertegenwoordiger is betrokken. In de tweede plaats indien de beraadslaging en stemming gaat over de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam en het raadslid rekenplichtig is aan of tot het bestuur van dat lichaam behoort.

De onderstaande maatregelen zijn niet opgenomen in de wet, maar kunnen wel in gedragscodes van decentrale overheden worden opgenomen als aanvulling op wetgeving:

- Verbod privégebruik overheidsmiddelen: Aan bestuurders worden de voorzieningen, vergoedingen en andere verstrekkingen in bruikleen geboden die een goed functioneren van de bestuurders mogelijk maken. Gebruik van deze voorzieningen ten eigen bate of ten bate van derden is niet toelaatbaar, tenzij dit wettelijk of volgens interne regels is toegestaan.
- Verantwoording over declaraties: In beginsel geniet een bestuurder geen andere vergoedingen ten laste van de overheid dan die bij of krachtens de wet zijn toegestaan. Het kan voorkomen dat bestuurders toch kosten moeten declareren. Het bestuur richt de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de desbetreffende overheidsorganisatie. Bestuurders verantwoorden zich over hun gebruik van de voorzieningen.

Rijksoverheid

- Meldplicht nevenwerkzaamheden en financiële belangen¹³: Voor ambtenaren geldt dat zij, net als decentrale politieke ambtsdragers, hun nevenfuncties niet hoeven neer te leggen. De Ambtenarenwet bevat een meld- en registratieplicht voor nevenwerkzaamheden die de belangen van de vervulling van de functie of het departement kunnen raken. Bij de gesprekken over de arbeidsvoorwaarden en later met de eigen leidinggevenden wordt hiernaar gevraagd en wordt erop gewezen. De leden van de Topmanagementgroep zijn verplicht hun nevenactiviteiten te melden aan de minister van BZK. Deze worden openbaar gemaakt.
- Geheimhoudingsplicht¹⁴: Voor ambtenaren en gewezen ambtenaren geldt de geheimhoudingsplicht (Artikel 9, Ambtenarenwet 2017). Dit is de plicht om vertrouwelijke informatie vertrouwelijk te behandelen. De geheimhoudingsplicht blijft ook na uitdiensttreding gelden.

De onderstaande doelen zijn (deels) opgenomen in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR):

- Bevordering integriteitsbewustzijn: Om als ambtenaar integer te kunnen handelen, is het nodig dat bekend is wat het inhoudt om voor de Rijksoverheid te werken en naar welke beginselen je dient te handelen. Daarnaast is het nodig om dagelijkse praktijk te ervaren en te bespreken met elkaar. Uiteindelijk blijft de ambtenaar verantwoordelijk voor het eigen gedrag. De GIR biedt een kader waaraan dat gedrag getoetst kan worden, zonder daarbij te voorzien in elke mogelijke situatie.
- Creëren van een integriteitscultuur: Organisaties zijn op grond van Ambtenarenwet 2017 wettelijk verplicht om regulier te spreken over integriteit. Er tijd voor nemen betekent dat er ruimte voor moet worden gegeven. Daarom dienen (top)managers uit te dragen dat integriteit een onderwerp is waar je de tijd voor mag nemen. Dit betaalt zich ook uit doordat er een cultuur ontstaat waarin duidelijk wordt dat elke medewerker, ongeacht functie of organisatielaag van zich mag laten horen. Daarnaast kunnen met een structureel gesprek over integriteit incidenten worden voorkomen.
- Sociale veiligheid: Het gesprek over integriteit(-dilemma's) vindt gemakkelijker plaats in een werkomgeving waar medewerkers zich veilig voelen. Daarom wordt voor en door Rijksambtenaren ingezet op het vergroten van de sociale veiligheid, onder andere door het

¹² Artikel 28 Gemeentewet, artikel 28 Provinciewet en artikel 38a Waterschapswet

¹³ Artikel 5 en 8 Ambtenarenwet 2017

¹⁴ Artikel 9 Ambtenarenwet 2017

voorkomen en bespreekbaar maken van ongewenste omgangsvormen (discriminatie, seksuele intimidatie, etc.). Op dit terrein zijn er diverse trainingen.

- Integriteitsinfrastructuur: binnen de Rijksdienst wordt gewerkt aan versterking van de infrastructuur, waarin we drie fases onderscheiden. Fase 1 bestaat uit het realiseren van harde infrastructuur, zoals het vastleggen van normen, regels, codes en straffen. De GIR is hier een product van. Fase 2 bestaat uit zachte infrastructuur (dilemmatraining en bespreekbaar maken) en is werk in uitvoering. De stap naar Fase 3 (integriteit als integraal onderdeel van ambtelijk vakmanschap) vergt nog de nodige inspanningen.

Na het ambt of de functie

Bewindspersonen

- Lobbyverbod verbreed: Ambtenaren aanvaarden gewezen bewindspersonen gedurende twee jaar na het aftreden niet als lobbyist namens een bedrijf, een semipublieke organisatie of een lobbyorganisatie en onderhouden daar geen zakelijke contacten mee. Dit geldt voor het eigen beleidsterrein alsmede voor aanpalende beleidsterreinen waarmee de gewezen bewindspersoon tijdens het ambt actieve bemoeienis heeft gehad.
- Verbod gebruik vertrouwelijke informatie en geheimhoudingsplicht: Gewezen bewindspersonen gebruiken geen vertrouwelijke en interne informatie die zij tijdens de ambtsvervulling hebben verworven. Voor gewezen bewindspersonen gelden geheimhoudingsverplichtingen met betrekking tot staatsgeheimen en ambtsgeheimen¹⁵.
- Wetsvoorstel regels gewezen bewindspersonen (consultatie afgerond): Het wetsvoorstel voorziet in een afkoelperiode van twee jaar na ontslag, waarbinnen over bepaalde functies advies moet worden gevraagd aan het Adviescollege rechtspositie politieke ambtsdragers. Het gaat om bestuurlijke of lobbyfuncties in de private sector en voor een klein deel om functies in de semi-publieke functies. Daarnaast is in het wetsvoorstel een draaideurverbod opgenomen: een voormalig bewindspersoon mag binnen twee jaar na zijn ontslag niet in dienst treden bij zijn voormalige ministerie en daar ook geen commerciële opdrachten mag aanvaarden. Tot slot wordt ook het reeds bestaande lobbyverbod in het wetsvoorstel opgenomen.

Kamerleden

- Voor Kamerleden is er geen wet- of regelgeving die regels oplegt voor na vertrek uit één van beide Kamers.

Decentraal bestuur

- Draaideurverbod: In de modelgedragscode voor het decentrale bestuur is opgenomen dat bestuurders gedurende een jaar na hun aftreden tegen beloning geen werkzaamheden verrichten en behoefte van het openbaar lichaam waarvan zij bestuurder zijn geweest. Decentrale overheden kunnen hier zelf (aanvullende) afspraken over maken en dit vastleggen in de gedragscode.

Rijksoverheid

- In gesprek met nieuwe leidinggevende: Op het moment dat een Rijksambtenaar een overstap maakt naar ander werk waarbij belangen kunnen botsen, wordt hierover met de leidinggevende een gesprek gevoerd. Hierbij wordt een moreel beroep gedaan op de ambtenaar om tijdig risico's te bespreken (met de huidige en toekomstige organisatie) en maatwerkafspraken te maken. In het gesprek kan een afkoelperiode worden afgesproken.
- Geheimhoudingsplicht: zie 'Tijdens het ambt of de functie'

¹⁵ Artikel 98 en 272 Wetboek van Strafrecht